

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i proposition 2012/13: 1 Budgetpropositionen för 2013 samt de motioner som kan komma att väckas i anslutning till detta avsnitt.

Utskottet behandlar skattefrågorna och beräkningen av statsbudgetens inkomster i yttrande 2012/13:SkU1y Skattefrågor i budgetpropositionen för 2013.

I detta yttrande behandlar skatteutskottet ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Sammanfattning

Skatteutskottet tillstyrker att ramen för 2013 års utgifter inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution fastställs till den nivå som regeringen föreslår och att riksdagen godkänner de preliminära ramar för utgiftsområdet som regeringen föreslår som riktlinje för budgetarbetet inför åren 2014, 2015 och 2016. Motionsförslagen om större ramar avstyrks.

I avvikande meningar från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslås att ramarna för utgiftsområdet bestäms till en högre nivå. Socialdemokraterna har lämnat ett särskilt yttrande.

Utskottets överväganden

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Utskottet avstyrker motionsförslagen om större ramar för utgiftsområdet.

Jämför avvikande meningarna 1 (SD) och 2 (V) samt särskilt yttrande (S).

Utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt att motverka brottslighet.

Kärnan i utgiftsområdet utgörs av beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Nära knutna till och starkt integrerade med beskattning och uppbörd finns verksamheter som folkbokföring, hantering av äktenskapsregister och ärenden med anknytning till äktenskapsbalken, ID-kort, fastighetstaxering, brottsbekämpning inom skatte-, tull- och exekutionsområdet, bouppteckningar, gränsskydd och verkställighet av enskildas betalningsanspråk.

Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket är förvaltningsmyndigheter för respektive huvuduppgift. En annan myndighet med viss verksamhet inom utgiftsområdet är Kustbevakningen, som har ett självständigt ansvar för tullkontrollen till sjöss.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 4 delvis och punkt 7 delvis) att riksdagen beslutar om en fördelning av utgifter på utgiftsområden som innebär att ramen för utgiftsområde 3 bestäms till 10 222 616 000 kronor för 2013 och att riksdagen som riktlinje för regeringens budgetarbete godkänner en preliminär fördelning på utgiftsområden som innebär ramarna för utgiftsområde 3 bestäms till 10 448 miljoner kronor för 2014, 10 638 miljoner kronor för 2015 och 10 874 miljoner kronor för 2016. I förhållande till 2012 års vårproposition föreslås och aviseras reformer och finansieringar som ökar ramen för utgiftsområdet med 30 miljoner år 2013 och 20 miljoner åren 2014–2016.

Regeringen anför att myndigheterna inom utgiftsområdet ska underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig. Medborgare och företag som kommer i kontakt med myndigheterna ska få en enhetlig behandling

och de ska känna förtroende för rättssäkerheten i regelsystemen. De regelverk och rutiner som myndigheterna själva disponerar över ska vara så enkla som möjligt.

Regeringen understryker betydelsen av det fortsatta förenklingsarbetet och att myndigheterna aktivt bidrar till att utarbeta förslag till förenklingar av de nationella och internationella regelverken. Fortsatta förändringar och rationaliseringar är nödvändiga för att klara framtidens krav. Att arbeta med standardisering och automatisering av arbetsflöden är av stor betydelse. Myndigheterna ska fortsätta arbetet med att öka effektiviteten i verksamheten och förbättra servicen till allmänheten och företagen.

Vad gäller det fortsatta utvecklingsarbetet inom e-förvaltningen anser regeringen att det är av största vikt att myndigheterna uppträder samlat och vid behov gemensamt utvecklar och tillhandahåller tjänster som förenklar för medborgare, företag och aktörer inom den offentliga sektorn.

Myndigheterna ska kontinuerligt följa samhällets utveckling och styra resurserna till prioriterade områden. Myndigheterna ska kunna möta de krav som ställs. I myndigheternas uppgift ligger att organisera sig på ett sätt som bidrar till att förstärka förutsättningarna för en effektiv verksamhet. Det är av stor betydelse att myndigheterna har ändamålsenliga interna system för att följa upp verksamheten och bedöma enhetlighet, kvalitet, produktivitet och effektivitet.

De möjligheter till förenklingar och förbättringar som finns inom myndighetssamverkan ska tillvaratas. Arbetet mot grov organiserad brottslighet, där samtliga myndigheter inom utgiftsområdet deltar, är exempel på en effektiv myndighetssamverkan.

Myndigheterna ska fortlöpande medverka i det arbete som pågår inom EU. I detta arbete ska myndigheterna biträda regeringen med expertis i sakfrågor, analysera problemställningar och föreslå ställningstaganden. Myndigheterna ska även delta i förhandlingsarbetet, särskilt inom de genomförandekommittéer som leds av Europeiska kommissionen.

Globaliseringen medför att myndigheterna kontinuerligt behöver anpassa verksamheten till nya förutsättningar. I det europeiska och övriga internationella administrativa samarbetet inom myndighetsområdena ska insatser för regel- och procedurförenklingar, rationell användning av it, informationsutbyte och utbildningsinsatser prioriteras.

När det gäller Skatteverkets anslagsbehov gör regeringen en samlad bedömning eftersom Skatteverket påverkas av ett flertal skatteförslag i budgetpropositionen. Anslaget minskas med 10 miljoner kronor fr.o.m. 2013 när 2012 års engångsvisa medel för arbetet med skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet upphör. Vidare ökas anslaget med 2 miljoner kronor när medel återförs från anslaget 1:10 Bidragsfastigheter inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Införandet av EU:s direktiv om sanktioner mot arbetsgivare medför nya uppgifter för Skatteverket. Skatteverkets anslag ökas därför med 3,6 miljoner kronor engångsvis 2013 och med 1,5 miljoner kronor varaktigt fr.o.m.

2014. Anslaget 1:1 Migrationsverket, inom utgiftsområde 8 Migration, minskas med motsvarande belopp för att bidra till finansieringen av regeländringarna.

Skatteverkets arbete med att förbättra sin hantering av ärenden i syfte att stärka rättssäkerheten och att förbättra sin kommunikation med företagen medför ökade uppgifter. Skatteverkets anslag ökas därför på höständeringsbudget för 2012 med 14 miljoner kronor. Från och med 2013 ökas anslaget med 8 miljoner kronor engångsvis och 13 miljoner kronor varaktigt.

Tullverkets anslag minskas med 35 miljoner kronor när tillfälliga medel för Customs Trade System (CTS) upphör. Samtidigt ökar anslaget med 6 miljoner kronor fr.o.m. 2013 till följd av 2009 års effekter av kostnadsmissig avräkning. Tullverkets anslag ökas med 5 miljoner kronor per år under perioden 2013–2017 för anskaffning av mobil skanner.

Kronofogdemyndighetens anslag minskas med 15 miljoner kronor fr.o.m. 2013 när 2009–2012 års tidsbegränsade tillskott för ökade ärendevolymer upphör.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 4 och 6 delvis att ramen för utgiftsområdet höjs med 250 miljoner kronor för 2013 och med 275, 300 respektive 325 miljoner kronor för åren 2014–2016. Tullverket tillförs 150 miljoner kronor för ökade gränskontroller. Övriga medel ska användas av Skatteverket för åtgärder som motverkar skattebortfall.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 4 delvis och 5 delvis att ramarna höjs med 100 miljoner kronor för åren 2013–2015. Höjningen går till Skatteverket för åtgärder mot skattefusk och svartarbete samt ökade insatser mot grov organiserad brottslighet.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområde 3 och de förändringar som föreslås av Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet framgår av följande tabell.

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Miljoner kronor

År	Regeringen	SD	V
2013	10 223	+250	+100
2014	10 448	+275	+100
2015	10 638	+300	+100
2016	10 874	+325	–

Motionärernas förslag syftar till att ge Skatteverket och Tullverket ytterligare resurser för arbetet med att motverka skattefusk och skatteflykt samt för ökade gränskontroller.

Enligt utskottet är arbetet med att motverka skattefusk och skatteflykt och att förebygga och motverka brottslighet ett viktigt inslag i myndigheternas arbete med att säkra målet för utgiftsområdet. Skatteverkets och Tullverkets verksamhet på detta område har en särskild tyngd.

Av Skatteverkets resultatredovisning framgår att en stor del av kontrollverksamheten sker mot de områden där risken för skattefel är högst. Det handlar om skatteupplägg, internationella transaktioner och avancerat skattefusk som hotar seriösa företag och undergräver förtroendet för skattesystemet. Kontrollerna inriktas i första hand på avsiktliga fel, men Skatteverket rättar också många oavsiktliga fel till deklarantens fördel.

Under 2011 har kontrollen av kassaregister inriktats mer på det avsiktliga fusket. Kontrollen av personalliggare har i möjligaste mån genomförts i samband med kassaregisterkontroller. Skatteverket har under året genomfört en kampanj för att få alla att be om kvitto. Kontrollerna av ansökningarna om skattereduktion för ROT- och RUT-arbete har fortsatt att ligga på en hög nivå. Skatteverket har under 2011 stoppat utbetalningar på 80 miljoner kronor, återkrävt 17 miljoner kronor och gjort 100 brottsanmälningar.

Allmänhetens förtroende för Skatteverkets förmåga att bekämpa skattefusk har ökat enligt enkätundersökningar. Detta beror enligt regeringens uppfattning sannolikt delvis på en ökad synlighet i kontrollverksamheten.

Skatteverket bedömer att skattefelet minskat något under 2011 jämfört med 2010. Indikatorer som talar för ett minskat skattefel är att andelen medborgare som kan tänka sig att arbeta svart minskar och att andelen medborgare och företag som känner någon som skattefuskar minskar. En minskning av skattefelet kan också hänföras till åtgärder som t.ex. kassaregister, personalliggare och avdrag för ROT- och RUT-arbete men även till att fler informationsutbytesavtal med skatteparadis har slutits.

Skatteverket fortsätter att granska de företag och koncerner som är mest benägna till skatteupplägg. De upplägg som står för den största delen i kontrollen av stora koncerner är ränteupplägg och handelsbolagsupplägg. Under 2011 har insatsen resulterat i en ökning av den debiterade skatten med 4 822 miljoner kronor. Arbetet med att förhindra momsbedrägerier har fortsatt med ett ökat samarbete på EU-nivå genom samverkansorganet Eurofisc.

Skatteverket deltar i den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet. Många utredningar om brottslighet inom skatteområdet har kopplingar till grov organiserad brottslighet. Skatteverket har fortsatt sin satsning mot svartarbete inom bemanningsbranschen. Insatserna har koncentrerats till arbetskraftsintensiva branscher som bygg-, transport- och städbranschen. Åtgärderna mot grov ekonomisk och organiserad brottslighet har omfattat 492 revisioner och 450 skrivbordsutredningar, och den debiterade skatten har ökat med 1 067 miljoner kronor, exklusive skattetill-

lägg. Samverkan med andra myndigheter och samverkan mot grov organiserad brottslighet har ökat under 2011. Skatteverket har haft ledningsansvar för två insatser som beslutats av det myndighetsöverskridande Operativa rådet. Även inom underrättelsearbetet i de regionala underrättelsecentren har skattebrottsenheternas deltagande ökat. Sedan våren 2011 har Skatteverkets skattebrottsutredare direktåtkomst till polisens misstanke- och belastningsregister, vilket har effektiviserat utredningsverksamheten.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är viktigt att kontroll och sanktioner är inriktade på att stärka och upprätthålla normer. Kontrollen ska i huvudsak riktas mot avsiktliga fel och träffsäkerheten måste därför vara hög. För att öka de allmänpreventiva effekterna ska man prioritera områden där det finns allvarliga fel och där fusket är särskilt förtroendeskadligt. För att öka den individualpreventiva effekten ska kontrollen ske tidigt och följas upp genom återkommande kontroller.

Det också angeläget att rättsäkerheten stärks i skatteförfarandet. Det finns ett behov att öka det elektroniska informationsutbytet mellan Skatteverket och de skattskyldiga. Syftet är att stärka rättsäkerheten genom förbättrad enhetlighet, service och kommunikation med de skattskyldiga. Informationen ska vara lättillgänglig och behovsanpassad. Handläggningstiderna på Skatterättsnämnden behöver också bli kortare.

De öppna gränserna och den alltmer globaliserade ekonomin gör att hoten mot skattebasen ökar. Det internationella området kräver att Skatteverket intensifierar sin samverkan med andra myndigheter, såväl svenska som utländska. Det är viktigt att myndigheten fortsätter att förbättra de möjligheter till informationsutbyte som finns. Det internationella arbetet kräver en särskild struktur och kompetens. Det är därför viktigt att Skatteverket höjer sin kompetens avseende både personal och teknik för att klara av det internationella arbetet.

När det gäller Tullverket och motionskravet på ökade gränskontroller bör det framhållas att Tullverket inom ramen för sin brottsbekämpande verksamhet prioriterar arbetet mot grov organiserad brottslighet, storskalig brottslighet och ekonomisk brottslighet. Att förhindra att narkotika kommer in i Sverige ska även fortsättningsvis vara den högst prioriterade uppgiften. Hög prioritet ska ges till att förhindra den storskaliga och frekventa illegala införseln av alkohol och tobak.

Det finns enligt utskottet anledning att påminna om det arbete som pågår på flera olika fronter med att regelvägen skapa bättre förutsättningar för att komma åt skattefusk och skatteflykt. Utskottet har under våren redovisat detta arbete i betänkande 2011/12:SkU17 Allmänna motioner om skatteförfarande och folkbokföring, och utskottet hänvisar till redovisningen i det ärendet. Bland de förslag som läggs fram i budgetpropositionen kan nämnas förslagen om effektivare ränteavdragsbegränsningar och omvänd skattskyldighet för moms vid handel med skrot. Av budgetpropositionen framgår vidare (avsnitt 6.34.5) att regeringen även fortsättningsvis avser att vidta åtgärder för att motverka skattefusk. Regeringen avser att

senare i år lämna en proposition med förslag till en utvidgning av systemet med personalliggare till att omfatta tvätterier. Regeringen avser även att ta initiativ till att utreda hur ett kontrollsystem för byggbranschen ska vara utformat. Vidare har – i enlighet med riksdagens beslut av den 25 april 2012 (rskr. 2011/12:195) – en utredning fått i uppdrag att ta fram ett förslag på hur redovisningscentraler för taxametrar i taxinäringen kan införas. Förslag ska lämnas senast den 1 mars 2013. Månadsuppgiftsutredningens betänkande Månadsuppgifter – snabbt och enkelt (SOU 2011:40) har remissbehandlats. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. Skatteverket har i en promemoria, Förbättrad konkurrens på lika villkor i kontantbranschen, av den 1 mars 2012 föreslagit att fler ska använda kassaregister. Promemorian har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Slutligen kommer regeringen att – i enlighet med riksdagens beslut av den 15 mars 2012 (rskr. 2011/12:163) – utvärdera de förändringar i begreppet näringsverksamhet som genomfördes 2009 i syfte att göra det möjligt för fler att få F-skatt.

Utskottet har inte några invändningar mot de bedömningar som regeringen redovisar och anser att de ramar som regeringen föreslår för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution är väl avvägda.

Utskottet tillstyrker därför propositionen i denna del och avstyrker de förslag om utökade ramar som läggs fram i motionerna Fi219 (SD) och Fi250 (V).

Stockholm den 23 oktober 2012

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andréén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD) och Jacob Johnson (V).

Avvikande meningar

1. **Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (SD)**

Thoralf Alfsson (SD) anför:

Vi tillför Tullverket 150 miljoner kronor för ökade gränskontroller. Den ökade globaliseringen i världen innefattar även en ökad rörlighet för kriminella nätverk och Sveriges gränser står numera – i och med medlemskapet i EU – närmast oskyddade. Tullen har förlorat en del av sina befogenheter, och passkontroller är i dag förbjudna mellan Schengenländer. I detta klimat frodas människo-, narkotika- och vapensmuggling samtidigt som kriminella individer kan röra sig fritt inom området. Det är viktigt att tullen ges de verktyg den behöver för att kunna möta dessa nya förutsättningar. Eftersom EU förbjuder tullen att utföra en väsentlig del av sitt arbete är det på lång sikt Sverigedemokraternas ambition att återvinna vår nationella suveränitet på detta område. På kortare sikt vill vi se möjlighet för Sverige att införa temporära gränskontroller när det bedöms behövas.

Vi anser att Skatteverket behöver ytterligare medel för sitt arbete med att motverka skattefusk och skattebortfall och tillför därför Skatteverket 100 miljoner kronor 2013. Nivåhöjningen förstärks sedan varje år med 25 miljoner kronor. Det innebär att vi för 2016 föreslår en nivåhöjning för Skatteverket på 175 miljoner kronor.

Vi vill på sikt flytta Tullverket från Finansdepartementet till Justitiedepartementet eftersom det ligger i linje med att verket huvudsakligen är en brottsbekämpande myndighet.

2. **Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (V)**

Jacob Johnson (V) anför:

Regeringen har genomfört en lång rad förändringar på skatteområdet. Det är åtgärder som inte bara undergräver en rättvis fördelningsprofil utan de har också medfört fler undantag och gränsdragningar. För Skatteverket har det inneburit många nya arbetsuppgifter och en ökad arbetsbelastning.

Enligt Skatteverkets beräkningar går staten miste om ca 133 miljarder kronor i uteblivna skatteinkomster i det s.k. skattefelet varje år. Även om Skatteverket enligt årsredovisningen för 2011 bedömer att skattefelet har minskat något återstår mycket arbete. Enligt Skatteverkets egna styrdokument är målet att halvera skattefelet.

För att upprätthålla legitimiteten i skattesystemet och för att stärka arbetet mot skattefusk och svartarbete krävs att skattekontrollen ligger på en rimlig och godtagbar nivå. För att ge Skatteverket möjligheter att åtminstone närma sig detta mål har vi i motion 2012/13:Sk231 lagt fram en rad förslag som är viktiga för att bekämpa skattefusk.

Mot bakgrund av detta, och för arbete mot den grova organiserade brottsligheten, förslår vi att anslaget till Skatteverket ökas med 100 miljoner kronor årligen under 2013–2015.

Särskilt yttrande

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (S)

Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S) och Anders Karlsson (S) anför:

Vi anser att de medel som beräknas för Skatteverkets arbete med att förbättra sin hantering av ärenden i syfte att öka rättssäkerheten m.m. även ska kunna användas för att stärka Skatteverkets arbete med att motverka skattefusk, skatteflykt och svartarbete. Vi återkommer i denna fråga.